

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Sáczényi-utca SIMON-ház Kunz József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ideintendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert közölkö
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábszorosított egyszeri beiktatásért 50k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitótár 4 hasábszorosított 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
munkásság ára 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Hétfő Julius 15.

138. szám.

A kudarcz.

Politikusok aligha szenvedtek valaha csúfosabb erkölcsi vereséget, mint a szélsőbal azon tagjai Polonyi és társai, a kik Kossuth Lajosnál jártak, hogy a magyar képviselőházban megkezdett durva és piszkoló, ildomtalan és személyeskedő harcmodorukra helyeslést kinyerjék a magyarközélet e kiftűnő, minden pártok felett és pártokon kívül álló nagy alakjának.

A Kossuth Lajos nevét övező nymbuszsal akarták pártjuk pozícióját erősíteni, a magyar parlamentáris életben addig ösmeretlen és szokatlan eljárásuk folytatását igazoltatni, Magyarország miniszterelnökének napról napra sárral dobálását és pengellé állítását úgy tüntetni fel, mint a haza üdvére szolgáló egyedül üdvös eszközt.

Már maga ez a szándék is olyan politikai erkölcselenség volt, hogy így csak Polonyi et Consortes képesek felhasználni Kossuth nagy nevét, s a turini remeté rábírnak akarni, hogy a parlamenti ildomtalanásokat, politikai tisztességtelenségeket helyeselje.

Polonyi uréknak ez nem sikerült. De minthogy mindenáron célt akartak érni, arra számítva, hogy ama Kossuthal való beszélgetésnek olyan tanuja nem volt, a ki azt ellenőrizze és a nyilvánosság előtt őket mezezőfálja, Kossuth Lajos beszédét elferdítve, meghamisítva diktálták a táviró alá és hozták tudomására a magyar közvéleménynek.

Ajkára adták Kossuth Lajosnak olyan szavakat saját álláspontjára, a magyarországi helyzetre, a szélsőbal szélső elemeinek terrorizálni akaró, botrányos politikájára és Tisza Kálmánra vonatkozólag, — melyeket már akkor kételkedve és elképedve olvasott az egész számbavélt érdemlő magyar közvélemény,

mondhatjuk pártkülönbség nélkül. — Mert csaknem hihetetlennek tűnt fel, hogy Kossuth olyan hozá méltatlan, az ő akaira nem való szavakat mondott volna, melyek hasonlóak azokhoz, milyenkkel Polonyi Géza és Károlyi Gábor szoktak élni a képviselőházban.

Kossuth válaszában ilyen meghamisítását, csak a politikai elfajultságtól kitelő rut visszaélést Kossuth Lajos nagy nevével, nem hagyta, nem hagyhatta hallgatás nélkül Kossuth Ferenc, Kossuth Lajos legidősebb fia, ki jelen volt ama bizalmas beszélgetésen és Svajcz egyik kies, fereses völgyében tüdülést kereső atyja helyett sietett megfolygani a fölháborító elferdítéseket, miket ama bizonyos urak világgá bocsátottak, hogy fervezethessék a fere vezethetőket.

Itt közöljük Kossuth Ferenc következő nagy fontosságú levelét, melyet az „Egyetértés” szerkesztőségéhez intézett:

„Mint hogy én jelen voltam annál a beszélgetésnél, mely atyám és a 48-as és függetlenségi párt néhány jeles tagja közt folyt, a melyről a hírlapokban nem egészen helyes jelentést tettett közzé, tanácsosnak vélem eléjétni venni annak, hogy atyám erkölcsi és nyelvi kérdésekre vonatkozólag, félreértésre adjanak alkalmat.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy én nem hallottam azt a kijelentést atyámnak, hogy ő haza menne, ha hazánk a függetlenségre való törekvés biztos útján volna — Ezt nem mondta senem mondhatta az, ki negyven év óta képviseli hazánk függetlenségének eszméjét, mivel a törekvés egyértelmű a még el nem érésel s ez többi oly helyen fennállásával, a melyben atyámnak helye nincs és nem lehet. — Ő csak azt mondta, hogy visszamene

hazájába, ha Magyarország független lenne, vagy visszamenetelével függetlenségét visszaszerezhetné.

A mi a dynastiára vonatkozó viszonyt illeti, atyám megjegyzé, hogy az ő személyes emlékeitől és tapasztalataitól eltekintve, természetesen találja azt a nézetet, hogy az uralkodó kivolta nem zárja ki hazánk függetlenségének lehetőségét; de kizárja ezt a tény, hogy két, eltérő érdekű koronát hord ugyanaz a fő; — azt nem tartja helyesnek, hogy a minden körülmények közt való megadást hangoztassa bármely párt a hazában, mert az, a ki előre el van készülve nem állani ellent a végtel-kig a jogtiprásnak, az kegyet kérhet és kaphat, de jogot nem követelhet s a kegyet nem fogja megkapni; holott az elhatározás jelei engedékenységre késztetnek, mint az 1859. és 1866. után történt.

Vége a mi a parlamenti működés módját illeti, arra nézve atyám közölt nyilatkozatának egy részét helyesen visszaadva találom, más részét pedig nem. Én úgy hallottam, hogy atyám helyesli a fontos kérdésekben a lehető legnagyobb erőfeszítést; s bár ő maga, egész életében csak elvekkért küzdött, személyes életek vagy személyes tekintetek nélkül, természetesen találja, hogy ha valami rendszer személylyel van szoros összekötésben, akkor a rendszert ostromozza, a személy ostromozását nem lehet mindig kikerülni; — ő nem tartja azt lehetőnek, hogy egy párt minden egyes tagjának vérmérséklete jelszóval rendezethessék, s kiki úgy támad és érvel, a mint lelkiismerete és természete hozza magával; de a személyeskedést, mint rendszert nem szívesen látta meghonosítva a magyar országgyűlésben; s midőn a személyeskedés elkerülhető, ő azt elkerülni óhajtaná, mivel ezáltal az elvkérdés el-

törpítettik, és az elvált való lelkesülés, a személy ellen való gyűlölettel könnyen összevetésztelhetik. A mi pedig a „veszteső megérdemlés és kiszolgáltatás” kifejezéseket illeti, ezeket én, ki jelen voltam, nem hallottam, s ilyenekkel atyám nem is szokott éni.

Ritkán, ugyszólván sohasem jut nekem a szerencse honfársaimmal érintkezhetni; a magyar közönség figyelmét magamra vonni, tolkodásnak tartom; de ebben az esetben, atyám utra kelvén, s nem lehetvén alkalma hosszabb ideig helye-ebben tiltkötetni vissza az egész országban közzétett nyilatkozatait, ezt én, mint a megható látogatás jelen volt fia, kötelességemnek érzem.

Kossuth Ferencz.

Ime ez a levél a meghatározottabban meghazudtolja ama táviratnak legnagyobb feltűnést keltett állítását.

Ez az illetékes tiltakozás olyan bátylyeg, mely megszégyeníti és kiszolgáltatja a tisztességtudó közvélemény ítéletének azon urakat, a kik nem átalították ezt a czélzatos ferdítést és rut kegytelenséggel visszaéltek egy élte alkotvány álló történelmi nagy alak tisztelt nevével.

A vessző, melylyel Kossuth által Magyarország miniszter elnökét akarták sujtani, őket éri.

Nem Tisza Kálmán, hanem őknak kiszolgáltatva ámitásuk következményének.

A magyar közvélemény ezek után egészen tisztában lehet és van, hogy kiesodák és milyenek azon emberek, kik a botrányok rendszerét honosítják meg a törvényhozás termében Magyarország nemzeti politikájának álarca alatt.

Kossuth Ferencznek pedig, a magyar közélet minden, bármely pártához tartozó tagja közzétett fejezi ki, a miért Kossuth Lajos nagy nevét, a beszenyezéstől megvédelmezte, és nem

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Régény.

Írta: Vértési Arnold.

(Fol. tatás.)

(13)

Néha, mikor legszorgalmasabb akarva lenni, valami vers-féle cseng a fülemben, valami érzékeny strófa, a mit talán már régen olvastott, de nem bírt elfelejteni, folyvást ott zsong, bong az az emlékezetemben. Olyan különös az és ilyenkor úgy érzékenyül, hogy talán sírni is tudna, ha nem félne, hogy kinevetik a kolégák.

Maga sem tudja, hogy miért van ez így néha. Talán az aranyér az oka, a sok ülés, attól lesz az ember melancholikus. Reggelénkint hát nagyobb sétákat tesz, mielőtt a hivatalba menne. De minél többet jár, annál sürübberpednek fejében a bohó gondolatok, mintha az üde reggeli levegőben életre támadnának mindazok az aranyos pillangók a képzelet világában.

Az ifju egészen megzavarodik tőlük. Csillogó képek lebbennek át lelki szemei előtt. Megnyeri a nagy lutrit, vagy valami más esodálatos dolog fog vele történni. Fényes esküvőre fognak menni, hosszú kocsisor, vidám vendégsereg. Tinike elragadó lesz fehér atlasz ruhájában, fátyollal, koszorúval a fején. Aztán mikor kijönnek a templomból, öket ketten együtt ülnek be egy kocsiába. És aztán . . . aztán! . . .

Megzavarodva szakítja félbe álmodozásait. Milyen bolondság! milyen képtelenség! Gruber ur sohasem adná a leányát neki. De meg a leány sem . . . nem, bizonyára az sem ilyen vőegényre számít.

Oh, az válogathat. Válogat is. Már három kérője volt s mindegyiknek kosarat adott, pedig különösen a harmadiknál, egy gazdag borkereskedőnél, a ki szemre, főre is

csinos gavalléros legény, nagyon erősödött Gruber ur, hogy de bizony édes leányom, ezt már nem utastíjok el s bele dörmögött egy pár Himmeldonnervetert is, hogy nagyobb fogantatja legyen. A gavallér borkereskedő azért mégis csak megkapta a maga kosarat.

— En nem tudom, hogy kire vár ez a leány? — morgott Gruber ur. — Valami hercegre?

Még Molnár Károlyt is megkérdezte: — Nem vett észre, kérem, valamit?

Szerencse, hogy nem látta a fiatal ember pirulását, a ki hirtelenében nem tudta másképp palástolni zavarát, minthogy egyre fajtja az orrát!

— Ugyan menjen maga azzal az örökös náthájával, — főrmedt rá Gruber ur. — No hallja, maga se kellene nekem, ha leány volnék.

A fiatal ember szerényen meglapult egy sarokban és hallgat. Ugyan kinek is kellene ő? Bizonyára nem ő az a hercegi, a kire Tinike vár, Eszéágában sincs a szegény fiatal embernek, hogy elhigye, a mivel hőbortos kézelete esodalgatja. Az mind csak olyan szappanbuborék, gyermekeknek való mulatság, a valódi életnek egy lehelletére mind szétpattan, elenyészik.

Hanem a nagy gyermek csak fujja tovább az arany gömböket, csak képzelődik: ha ez így volna, ha az úgy volna. Ézer apróság jut eszébe. Valami nagy kertet képzel, a hol öket ketten sétálnának, sürtü, lehajló lombok alatt egy kis padocsokát, a hol ülneek, lepkek repdesnék, méhek zsongának körül, illatos meleg levegő suhanna át arcukon s Tinike édesdeden hajtáná fejét az ő vállára.

Mese, mese, bohó mese. Igazán megfoghatatlan, hogy gondolhat most mindig ilyen hasontalanosságokra, a mik azelőtt soha sem jutottak eszébe.

Az újságban mohón olvassa a hymen-hireket: kicsoda kívül váltott jegyet, kinek mikor volt az esküvője? Nem ismeri sem a

menyasszonyt, sem a vőlegényt, hanem elolvassa kétszer, háromszor egymásután s néha csaknem úgy rémlik neki, mintha látná a sürtü apró betűk közt, hogy dugják ki fejüket a fiatal párok, szőke, barna, piros, halvány.

Olykor egy-egy név úgy meghatja; de nem tudná megmondani, hogy miért? Mások meg különös kívánságai támadnak. Egyszer két csorép virágot hozott haza, más ízben egy kanári-madarat vett.

Az édes anyja megbotráncokozva csapta össze kezét. Ilyen hiábavalóságra pazarolni a pénzt! Mikor azért négy pár keztüit lehett volna venni! S milyen más az ember egyszerre, ha csinos! ú keztyüit huz a kezére! Ugyan elegáns, olyan urias!

Ezt prédikálná a szegény asszony a fiának, csak fogna rajta a jó szó. De az a mam-lasz semmikép sem bírja eltanulni az urias-ságot, az eleganciát; éppen olyan esetlen, ügyetlen, mint a boldogult apja volt.

— Jaj, édes istenkém, mit is csináljak már veled? — sopánkodik a szegény asszony.

Pedig itt volna az előkelő társaság, a finom társaság, a Zarándyék társasága, a hol uridort lehetne tanulni.

— De te persze szívesebben ülsz ide a hentesboltba, e közé a bugris nép közé, a hol félgyvürt ingujjal könyököl ez a nagyhasu paraszt. Talán nem látád, hogy még a sapkáját sem vette le, mikor velem beszélgetett tegnap?

Özvegy Molnár Károlyné nem fejezheti ki eléggé föhaborodását:

— No hogy aztán az az elbizakodott leány, a ki engem csak néniének szólít. Néni! Mintha valami mosonéval vagy zöldséges kofával volna do ga.

— De hiszen nem tisztelhetenségből teszi, édes anyám — próbálja Károly mentgetni a leányt.

— Mindegy, a mi nem járja, hát nem járja. Mig kicsi volt, hát addig hagyján; de most már tudhatná, hogy még s csak van egy

kis különbség az olyan család közt, mint a mienk meg az övé.

Az ifju sóhajtvá tekint körül a szegény lakásban, hol minden, a hová csak szemét fordítja, szűkségről, inségről beszél. — Persze, hogy különbség van köztük, az egyik jó módban élő vagyonos család, — a másik földhöz ragadt koldus, — a kik a házbért is csak úgy apránként fizetik, hol tíz forintot, hol tizenöt forintot s még tavalyról is adósok egy fertálylyal.

De hiába mondaná ezt anyjának, — az nem értené meg. Adósok? Ej hiszen mások is adósok, nagy urak, főurak is adósok. Gruber ur tudhatja, hogy ök becsületes emberek, majd megfizetnek, ha pénzüik lesz. Hogy sze, gények? Hát hiszen sok ur család van amely elszegényedett, hanem azért mégis ur család. És szeretné látni özvegy Molnár Károlyné, hogy hol van az országban olyan család, mely különb rokonsággal dicsekedhetnék mint az övék. Aztán az állami tisztviselő mégis csak állami tisztviselő, a hentes pedig csak hentes.

A Zarándy család gögje ki kitor a szegény asszonyból, főkép mióta Benőekkel is meretségre jutott, a hol mindnapos most már. Mert a méltóságos asszony belátta, hogy egy ilyen rokon többet dolgozik, mint egy eseléd s nem kerül semmibe. Legfeljebb egy kis kávé adnak neki uzsonnára s mily hálás azért a findza kávéért! Mily tiszteletben tartja az elhunyt Zarándi Benőnek egész családját!

— S képzeld — panaszkodik a fiának — a mint épen Olgával megyek az utcán, szembe jön ez a hentes kisasszony: „Jó napot, néni!” Azt kérdezi Olga, mikor tovább mentünk: ki az? Gondolhatod, hogy majd elsüllyedtem szegényemben.

— De én nem látom be, miért, édes anyám? — próbálgatja az ifju még egyszer a kiengesztelést. — Csinos leány, jó is, szíves is; a miben csak lehet, keresi az édes anyám kedvét.

(Folyt. köv.)

ENDRE
Debreczen
szolgálat
árakban el
mányokból
énekeiket,
zozott fém-
sen légmen-
és cukros
edüli raktá-
ytán a leg-
zintén min-
nséges be-
et, továbbá
gyalalt-sze-
letek, hűtő
ek, legjobb
szodavizzé-
ző gépek,
éri golyók,
készítetek,
lisztárgyak
széribb
zó tükrök,
legnagyobb
sítettnek.
gi
ora
juhoknak.
attápláló-
szolgáltatás-
n, tejjavítás-
osságokban
nak hasbán-
5 kr.
D kr.
shnek V. Emiá
u, valamint,
szerárakban.
tt kérik a n
wizda szereit
i, hogy mi-
ttel melyen
legyen látva,
és K w i z d a
és. román
tő, közpóni
ban.
zet
Korona forrási
ek
e
vet-
oka.
t.

engedte elhomályosítani azt a képet, melyet a magyar nemzet a nagy reformkorszak, a szabadságharcnak a titánjáról alkotott magának.

A delegációk ülése után.

Bácsból írják a „Pester Correspondenz”-nek:

Az időre mind a két delegáció elvégzte kötelességét s meg kell adni: derekasan végezte el. Nem gondolat nélkül és szólanul, de jól megfontolva a szót, mielőtt az a fogkerítést elhagyja, de iberáltak és részint debattirozták is, hogy végül a közös miniszterek előterjesztésének magvát s lényegét elfogadják változatlanul s az oly felette fontos ügyek élén álló férfiaknak teljes bizalmat szavazzanak.

Ha összegezzük az egész idei sessió lefolyását, arra az eredményre jutunk, hogy Kálmánok y erőszközők alkalmazása nélkül megízerte számunkra a békét s biztosította a jövő tavaszig, a mennyiben biztosításról egyáltalán szó lehet az oly ingadozó általános helyzet mellett. Tény az, hogy külügyminiszterünk nyugodt, öntudatos és csendes magatartása rendkívül imponál s hogy az oly tavasz orosz diplomácia képtelen Kálnoknak mindekor kifogástalanul korrek politikájában oly hajszálát találni, melyhez veszekedőkötvet fűzhetné. A trónbeszéd is, melylyel ő Fésége a delegációk elnökeinek beszédére válaszolt, különösen pedig annak Bulgáriára és Szerbiára vonatkozó adatainak éppen klasszikus formulázása, ezért gerjesztett az oroszokban oly respektust, melynek hatása alól maig sem tudták magukat emancipálni.

Bauer hadügyminiszter, ki szabadelvű és loyális tulajdonsága által már tavaly, midőn először lépett a delegációk elé, kedvező benyomást kért, az idén éppen befeszkelte magát törvényhozóink tiszteletébe és rokonszenvébe. Oly nyíltan bevallotta a valódi céljait és szándékait, a pénzügyi helyzetnek komolyan és becsületesen gondolt gyülembes vételéről oly bizonyítékokat szolgáltatott, hogy ugyszólván örömmel engedélyezték neki azt a plus t, melyet harokészlenlétnék az új védtörvény által föltételezett tökéletesítésére lelkismeretes keresztyéltnék érdekében mint elengedhetlen követelt, mert hisz meg voltak győződve, hogy e férfi a reá bízott eszközökkel lelkiismeretesen és a céljának megfelelőleg fog bánni.

A mi végül Kállayt és az okkupált területeket illeti s ezek kormányzását: személy és dolog egyformán büszkeségét és díszét képezi az osztrák magyar politikának. Itt az ember is, ügyvezetés is egyszerűen szólva, tökéletes. Kovábbé is érzik a szükségét ma, mint valaha, hogy az állandó fellendülésben lévő, a monarchiával napról napra önmagától bensőben feloldozatlanabbul összefüzdő provinciák közből viszonyán változtassanak. Ez egyszerűen felesleges. Ok amugyis egynek érzik magukat velünk s a minék jönnie kell, megjön magától a nélkül, hogy mi tegyünk hozzá valamit, arról nem is szólva, hogy mesterségesen provokáljunk.

E szerint a delegációk üléseinek összképe általán örömdetes jelenséget nyújt és tisztelet az igazságnak, ebben az ellenzék magatartása sem képez kivételt. Adná Isten, hogy az országgyűlésen, illetve a birodalmi tanácsban is ugy viselkednék, mint a delegációkban, akkor parlamentjaink ismét az alkotmányos politikai méltóság és jelesség ama mintaképei lennének, melyek voltak egykor, de a melyek lenni megszűntek, mióta bennük a szenvedély és személyeskedés kiszorították a higgadt ságot és a tárgyilagosságot.

Külföld.

Macedóniában és Albániában a török kormány, mint a balkán-félszigeti eseményekről jól értesült „Telegraf”-nak Monastirból jelentik — katonai elővigyázati intézkedések dolgában rendkívül tevékenységet fejt ki. Nevezetesen Mitrovicza és Novi-Bazár vidékén csapatösszpontositások történnek. Eddig már is harmincz zászlóalj helyzetetett el a szerb s a montenegrói határon. S a csapatmórgalmak egyre tartanak, Macedónia és Albánia főbb helyeire egyre több katonaságot helyeznek át a határra. A porta, mint a „Pol. Corr.”-nak egyik legutóbbi, Scutari d'Albániából érkezett tudósításából kitűnik, más nemű s igen okos elővigyázati intézkedéseket is tesz. Bahri pasa ottani főkörmányzó, az esetleges zavargások kész elemeit, a boszniai, hercegovinai és montenegrói emigránsokat, kik nagy szükségét szenvednek, magához hívatta s Kroja vidékének művelten földéből részeket ajánlott fel nekik. Minden család 100 hold földet, gazdasági eszközöket, vetőmagot és egy évre élelmet kap.

Külföld Szerbiában mint a „National Ztg” belgrádi levelezője jelenti, az irrszavó körök épen nincsenek megelégedve a kormányó ünnepeivel, valamint a király felkenetésének eredményével. A hatás nem felelt meg a várakozásoknak, főleg a mi a külföldt illeti mely teljes közönyt mutatott, holott azt remélték, hogy egész Európa érdeklődését fel fogják kelteni a nagy szerb tüntetések iránt. Az, hogy Mihály metropolita, dacára a montenegróikkal való kacerkódásának, dynasticus hűségét az egyes ünnepeleken annyira fitogtatta, a Neva mellől érkezett utasításokra

vezetendő vissza, a hol szívesen látják ha Szerbiában egyelőre gyermek király uralkodik s a hatalom olyanok kezében marad, kik híven követik az orosz utasításokat.

Középítési s abályrendeleti javaslat.

(Folytatás)

A jul. 18-diki közgyűlésen tárgyalandó eme közérdekű szabályrendeleti javaslat második része az építkezésre vonatkozó rendszabályokat foglalja magába. — Ezt és a következő részek legfőbb pontjait következőkben foglaljuk össze:

Minden épületnek egy magában is fennállhatónak kell lennie, és ez okból az alaplól külön emelt és a földszintig telmő határ falal látandó el. Közös falak alkalmazása még akkor sem engedélyezhető, ha annak építésébe a szomszéd beleegyezik. (11 §)

12. §. A z épületek felállítási aról.

Minden, az utcára építhető épületnek homlok vonala a teleknek a főbb utcára eső vonalába állítandó, ha csak az ellenkezőre különös ok miatt engedély nem adatik. Az utca felől tüzfalakat alkalmazni az I. II. és III. ik építési csoportban nem szabad a IV-ik építési csoportban is csak ott, hol az különös tekintetből engedélyeztetik. Melék és gazdasági épületek, istállók, ólak, árnyékszékék a telek homlok vonalában nem helyezhetők, büzt terjesztő helyiségek pedig a teleknek utcára eső oldal vagy végső vonalán sem állíthatók fel.

A szomszéd telek felől emelendő minden épület a szomszéd telek felől az épület egész hosszában tüzfalal látandó el. A szomszéd telek felől erőszesen építkezni csak az esetben lehet, ha az érdeklét szomszéd az erőszes építkezésbe beleegyezését írásban adja és azt a hatóság is megengedi.

A 13. §. közbiztonsági és utrendőri szabályokat állapítja meg, melyeket az építkező tulajdosnak az építés tartama alatt és régi épületek lebontásakor követnie kell.

A 14. §. szerint lak épületek egészen téglából, mészhabarcba rakva vagy e falazatok szilárdságának megfelelő más tüzmentes és vízben el nem álló anyagból építhetők. Meléképületek favazos falakkal is készíthetők, ezek azonban szilárd anyagból készített alapzatra állítandók. Melék és gazdasági épületek, színek, tartatók deszka falakkal is építhetők. Ha azonban az ily épületek a lakházak mellé építtetnek, azoktól tüzmentes anyagokból rakott tüzfalal elválasztandók.

Minden épületnek alapfalai — (15 §) — kellő hordképességgel bíró talajra és oly mélyen fektetendők, hogy az épület szilárdsága biztosíva legyen. Az alapnak minden esetben mélyebbre kell hatolni a földre, mint a mennyeire a fagy hatása kiterjed, tehát legalább is egy méterre.

Ezen §. megszabja a pincével ellátott épületek alapfalzatának mélységét szászszentint és pince nélküli épületeknél nedvesség elszigetelő réteg alkalmazását.

A 16. §. a falak vastagságát állapítja meg külön külön a fő-, középfallakét, pince — vár. — válaszfalakét és a meléképületek falait. A főzél természetesen az épület szilárdsága és az életbiztonság.

A 17. §. A mennyezetek építésénél követendő szabályokat írja körül.

Pince felett kizárólag csak téglá vagy vassínak közzé rakott téglabozatok alkalmazandók. Egyéb helyiségek felett az építetetté tetszése szerinti mennyezetet alkalmazhat, azonban a főfalak vastagságára, a helyiségek mélységére és rendeltetésére mindenkor tekintettel.

(18. §)

Az épület szilárd összetartása céljából az összes fő és közép falak, emeletes épületeknél azok minden emeletén a mennyezet táján erős vaskapcsok által kötendők össze. Orom és tüzfalakat a fedélszék gerendázatához vaskapcsokkal erősítendők.

(19. §)

A főpárkányzatok, dísz párkányzatok, gyámkövek, alakok, szóval az épület külsőjén alkalmazandó bármilyen díszítmények, erkélyek, az időjárásnak ellenálló anyagból készíthetők és az épület főfalával teljesen biztos módon és tartósan kötendők össze, hogy le ne hullhassanak és a személy biztonságot ne veszélyeztessék.

A 20. § a fedélszék, padlások és fedanya gokról szól.

Ezen §-ból érdekes a következő: Új épület fedele csak tűz biztos anyaggal mint cserép, pala, vaslemez, horgony, horgonyozott vaslemezrel vagy más tüzmentesnek ismert anyaggal borítható. Az I. és II. épitési csoportban az utcára nem eső, a III. és IV-ik épitési csoportban pedig általában a cseréptek, felszereknek kölemez vagy kátrányos papírral való befedése is engedélyeztetetik. Nád, gyékény, szalma, zsindely és deszkával tető új ből nem fedhető. Ezen most említett anyagokkal fedett régi tetőknek javítására az I. és II-ik épitési csoportban engedély sem adható, ellenben a szegényebb sorú oly házbirtokok részére, a kik az épületet legalább 3 év óta bírják, jelen szabályrendelet életbe léptetésétől számítvva: a III-ik épitési csoportban a melék

épületek, istállók, színekre nézve még öt évig a IV-ik épitési csoportban a hasonló épületekre nézve még nyolc évig a javítási engedély megadható.

(21. §)

A kéményekre nézve általános szabály gyanánt kimondatik, hogy minden fa anyag a kémény belső falától legalább 16 cm. távolságra helyeztessék. A kémény állékony, tűzbiztos, könnyen tisztítható legyen és a padlás burkolattól felfelé kívülre is bevakolandó. Mászható kémény kivülága 48 cm-nél kisebb nem lehet. Egy kéménybe 3 tűzhelynél többet venni, valamint egy kéménybe több emelet füst csöveit bevezetni nem szabad. A kémények anyaga csak jó minőségű cserégtéla lehet és a kémény mérszszel oly módon építendő, hogy a tető gerincznél legalább 0.50 méterrel magasabba érjen.

Füst csöveket a föfalon át az utcára vagy udvaron az eresz alatt kivezteni nem szabad, hanem csak szabályszerűen épített kéményekbe és pedig ugy, hogy a csövek belső vége a kéményt ne szükítse.

(Folyt. köv.)

Napi hírek.

— Személyi hir. Valigarszky Antal a fumei főreál iskolának matematikai jeles tanára városunkban időzik. Meg fogja látogatni a Hortobágyot, mert célja a magyar alföld e részének tudományos megismeretése. A derék tanár különben Kécskeméten született tősgyökeres magyar ember.

— Debreceni dalárdisták Aradon. Az E. M. K. E. aradvárosi választmánya s az aradi daleylet — mint az „Aradi Közlöny”-ből olvassuk — megcsinálták már a végleges programot a debreceni dalárdisták aradi tartózkodása alkalmára. A debreceniek, mint már említettük, e hó 29-én délelőtt 11 óra 45 perckor érkeznek Aradra. Az érkezőket Avarffy Géza, a daleylet elnöke üdvözi s kint lesznek az E. M. K. E. tagjai is. A bevonulás négy közúti vasúti kocsin történik a „Fehérkereszt”-ig, hol a vendégek elszállásoltatnak 15 szobában. A haverseny este fél 9 órakor tartatik meg a „Fehérkereszt” udvarhelyiségében vagy a nagyteremben (s nem a városligetben, mint a rendezőség eleinte akarta). A vendégek másnap megtéknik a 13 vértanu kivégzési helyét s a város egyéb nevezetességeit. Déli 1 órakor társas béd lesz a városligetben Wittmann vendéglőjében. Az aláírási ivenk legközelebb kibocsátatnak. A vendégek aztán este a budapesti vonattal elutaznak Aradról.

— Adakozások az ág. ev. egyház részére (Negyedik köz). Az ágost. hitv. evang. imaház és iskolára adakoztak még: Kaszanyitzky Endre 50 frt, Gregersen Guildbrand 25 frt, Gregersen Miklós 10 frt, Gregersen Anna 10 frt, ifj. Lichtenstein József 10 frt, Szikszay Lajos 10 frt, Gregersen Nils 5 frt, Beck Ede Kézsmárk 3 frt, Paraszka Gyula 2 frt, Bosznay Károly 2 frt, Stern Győző 2 frt, Reichmann Armin 2 frt, W. E. 2 frt, Dr. Rotschnek Emil 1 frt, Vilmos Károly 1 frt, Vilmos Lajosné 1 frt, Weinberger Lajos 1 frt, Váradi Ignác 1 frt, Váci János 1 frt, Lövy Bernát 50 kr, Fényes Mór 50 kr. Fogadják a kegyes adakozók szives adományaikért halás köszönetünket. Debrecen, 1889. Julius 15. Materny Lajos lelkész.

— A magyarok Párisban. Párisból írják e hó 11-ikéről: Tegnap volt a Champs Elyseén levő Palais de l'Industrie-ben az összes kiállítók által rendezett bál, melyre negyven ezren voltak hivatalosak. A magyarok, mind a 850-en, hivatalosak voltak a monstre-bárra, melyen Carnot a köztársaság elnöke, is megjelent, nevével és egész kíséretével. Fél 10-kor kezdődött a vendégek fölvonulása, 11 kor a a gardrobban már a 24.000-dik számot osztogatták s a kocsior, melynek vendégei kiszállásra vártak, meg egy órajárasnyira terjedt. Az egész Champs-Elyseé ki volt világítva a fák közé elszórt kínai lámpákkal s óriási tömeg nézte a fölvonulást. A kapukon tul mesterséges sziklacsoportok következtek, melyekről kivilágított víz zuhogott alá. Ezek közt lehetett bejutni a nagy terembe, mely a hivatalos adatok szerint kétszáz elektromos lámpával s huszezer gázlággal volt világítva. A tetőről az összes nemzetek zászlói lengtek alá, oldal a franciaia színek borították a falakat. A nagy terem igazán kábitó látványt nyújtott. Ott hullámozott az egész világ. Tán nem volt nemzet, mely képviselve ne lett volna. A kábitó párisi szépségek mellett, kiknek nyakán és füleiben kincseket éró gyémántok ragyogtak, a legféketébb szenezáli szerecsenek lépkedtek, a boulevardier-k közt komoly kínaiak, fúrge japánok és hóféher burnusz arabok kavargáltak. Közéjük, az elnök helyén szemben, széles emelvény volt, a 200 főből álló zenekar számára. Sokan, e zene hangjai mellett táncolni is próbáltak, de a legnagyobb rész sétálásai és nézegetéssel töltötte az időt. Fél 12 kor az elnök nevével együtt körutat tett a teremben, s mindenütt zajos tapsal üdvözölték. Ugy Carnot, mint neje, igen egyszerű polgárember-ek. Körutjuk után elhagyták a palotát. A mellék helyiségek mindegyikében egy külön zenekar játszott, többek közt egy magyar, egy oláh és egy orosz czigánybanda, nemzeti kóztümökben. A magyarok esárdást is táncoltak a czigányok előtt. Mindenütt ziseségek moraja, virágok illata s ruhák suhogása. Lehetetlen mind e látványosságnál valami nagyszerűbbet, el-

ragadóbbat képzeln. Honfúrsaink egészen elkábultak, lesújtva tértek haza késő éjjel.

— Szerencsétlenség. Varga István, Varga Dániel tőzcsok-rti csősz 6 éves fia, tegnap véletlenségből a kutba esett, mire észrevették s kihúzták, a kis fiu már meg volt halva.

— Tánccmulatság. A helybeli dohánnyagyr munkásai a jövő aug. hó 3-án szombaton a nagyerdei „Dobos” pavilonban fogják megtartani második nyári táncvizalmukat. Bizonyára ez is ép ugy fog sikerülni mint a június havában tartott mulatság, a hol a fáradhatlan, derék rendezőség minden megtett a mulatság sikeréért. Az augusztusi mulatság rendezői szintén azok lesznek, így a bál sikere biztosnak vehető.

— Dalestély. A debreczeni daleylet, mielőtt elutaznék erdélyrészi körutjára, ma, hétfőn este a Margit fürdő vendéglőjében válogatott műsorral dalestélyt rendez. Daláraink, körülbelül félszáz, szerdán este indulnak; utközben hazafias kegyeletük kifejezésül Debreczen város és ország színeit viselő koszorút helyeznek Marosvásárhelyen a székegy vértanuk emlékkövére és Bém tábornagy szobrára, Aradon pedig a 13 vértanú sírjára.

— Felhívás. Az iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete felhívja a Debreczen munkában álló mindazon iparos s gdekéket és tanoncokat, kik az évi augusztus hó 4-től 11-ig Győr városban tartandó országos munkakiállításra, mint kiállítók résztvenni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat az egylet titkáranál (keresk. és iparkamara hivatalában) bejelenteni sziveskedjenek, kitől bejelentés ivenk s egyéb utbaigazítások nyerhetők. Hogy az ezen kiállításban való részvétel az ifjuságnak megkönnyítettessék, az egylet tudomására hozza, miszerint az esetleg jelentkező kiállítók tárgyainak becsomogolási, el- és vis-zaszállítás költségeit az egylet pénztára fogja fedezni. Debreczen 1889 július 14. Beke Mihály elnök, Grünvald József titkár.

— Az új egy forintos, mely pénteken került ki legelőször az állampénztárból, szombaton már Debreczenben is mutogattak azok, a kik Budapestről jöttek. — Tegnap pedig már nem volt ritkaság; habár még mindig ezerszeresen több azok száma, a kik csak az újságok leírásából ismerik az új bankót. Hosszában egy centiméterrel, szélességben fél centiméterrel kisebb mint a régi pénz s az egyetlen szabadszemmél látható előnye a régi fölött. Rajzra nézve czífrabb ugyan, de tetemesen tökéletlenebb, mint a volt egyforintosok. Az uralkodó fejének rajza, mely fölül a két l-es számjegy között megmaradt régi helyén, primitív, kezdetleges munka s elmosódott körvonalaival épen nem tesz kellemes benyomást. Az oldalszámjegy fruktuálakból, körte, szőlő, dinnye, citrom s egyéb felismerhetetlen gyümölcsök rajzaiból áll. — Legalól mind a két oldal, ugyanazon szögletben egy kis angyal gunyaszt, de különösen a magyar oldalon — meglehetősen humoros pose-ban. A szöveg változatlan maradt. Feltűnő küönbség van azonban a papirosban, mely az új bankjegyeknél finom szerszállakkal, minden rendszer nélkü keresztül-kaszal szöve. A bécsi államnyomda művészei — ugy látszik erre fektették a fősúlyt s e miatt hanyagolták el a rajzokat. Tárcaadisznek egyébként így is megjárja, de csak tekintélyes esomágbán.

— A félmillió tennő. A temesvári kapitány, mint a bécsi lapok írják, hivatalos uton jelentette a bécsi rendőrségnek, hogy a multkor huzás telj esen s a bál y s z e r ü e n m e n t v é g b e s Farkas Menyhértet jogosan megilleti a félmillió forint. E hivatalos jelentés mellett nehé megérteni azt a másik faktumot, hogy a temesvári törvényszék szükségesnek látta a félmillió tennő ügyében a b ü n f e n y i t ő v i z s g á l a t megindítását. A vizsgálóbíró álló egy óra hosszáig vallatta P ü s p ö k y l ő t t e n e n t, azt a bizonyos sánta öreg urat, a ki azonban ma is csak azt mondotta, hogy t e l j e s j ö h i s z e m i s e g g e l e s e l e k e d e t t, s m á s k o r i s ö l t ö z t e t t e f e l a h u z á r a k i r e n d e l t f i u t. A buzsnál szerepelt tisztviselő próbához tartották a vizsgálóbíró előtt, hogy megmutassák neki a rendes eljárás. Megvizsgálták a köntöst is, melyet a huzással megbízott árvaifuk szoktak viselni s a bíró konstátálta, hogy ez a ruhadarab nem igen akadályozhatja egy ügyes személyvesztő csaláit. Temesvárott városzerte beszélik, hogy Farkas Menyhért egy szegényesen öltözött asszonyval, meg egy eszevesztő törpe fiuval szállott meg a Trónörökös-vendéglőben. A szobaleány azt állítja, hogy az a bizonyos sánta ember három óra hosszat volt náluk a fogadóban. A vizsgálat ezán kideríti majd, hogy Püspöky volt-e az a sánta ember. Némelyek azt is állítják, hogy az a rejtélyes fiu az árva-házi növendékek egyenruháját viselte, mások pedig meg is esküdenek arra, hogy abban az uniformis-ban egy harmincz esztendő törpe személyvesztő rejtőzött. A csaiszt ugy magyarázzák meg, hogy az első számot ujjai között tartotta, a mikor karját beledugta a dobbá, míg a többi számot könnyebb volt becsempésznie, mert akkor már izgatott volt a közönség. — Hire jár közben, hogy jutalmat tüztek ki a rejtélyes fiu megkerítésére.

— Nyilvános köszönet. Az iparos ifjuság önképző-egylete által f é. július hó 7-én rendezett táncvizalmó alkalmával követezők felülfizetésék történtek: dr. Király Ferencz 2 frt, Papp György 5 frt, Huber József 2 frt, Serly Ede 2 frt, Jóna Dániel 2 frt, Szikszay

Lajos 2
deon 2
Vadon 3
Benes V
János,
rincskák
Boránd
frt, tov
Márton
kr. — F
egylet r
dező biz
—
tartott
kebeléb
előmunk
bizottsá
polgárm
és Kiss
dor vár
Lengyel
Zöld M
sét tegn
holnap
Dépente
Azután
gyülés
—
a tudós
haldög
idézte
kentben
Európa
lyekről
érkezte
tarok
Francz
szeköt
szigban
valami
gos ál
mint l
vult, l
pürt.
pózná
boru
Stettin
a ziva
Gablo
Eleint
sűrű
ablak
tán t
nagy
gablon
tatja.
kat t
zivata
Meers
roszo
gyujt
val
délut
orkán
lakot
gdn á
időz
szel
port,
höz r
két l
tón t
tatla
épet
lehűt
term
vála
a ny
bizo
rint
kép.
mely
vény
völ
tölt
de
maz
Imi
adt
gye
i p
veto
elfo
eszt
vál
dív
nak
mu
koz
fés
har
kör
kán
ör
mi
A
e
tá
ka
ig
he
ó
h
s
t
h

Korona forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep áru csarnoka
ajánl:

Korona forrás!

Előre haladt ásványvíz évad miatt
a még raktárunkon lévő ideai töltésű
3 literes palaczkokban
lévő

legjobb üdítő Korona forrás viznek

palaczkját **20 krra** szállítottuk le

minden egyes üres palaczk 8 kr-ért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövet-
kezet debreczeni fióktelep áru csarnoka.
Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás.

Magyar gőzeséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

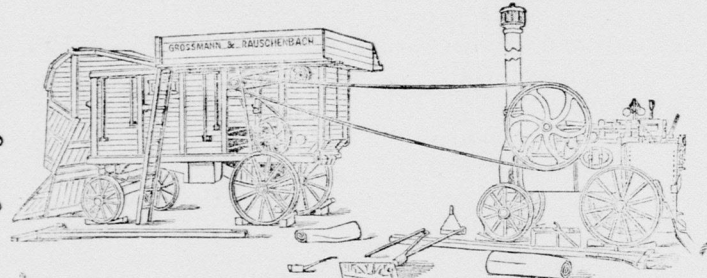
GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyár: Külső váci-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp.
Lóvonatú vasút állomás. indóházának megérk. kapu-
jától 10 percznyi távolságra

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzeséplőgépek
legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3/4, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal
Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra n.
Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kicsélt kővénél
Cséplési képesség 5-7000 7-10000 középnyagú áru kéve 14 óra alatt
a magoknak legelőnyösebb kicséplése, kitünő tisztítása és osztályozása mellett

Verőléczes gőzeséplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezelőtt

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

Képviselőnk Debreczenben:

KONCZ LAJOS ur.

Korona forrás!

Szepességí

ev. ref. lelkész fogad a jövő tanévre
fiukat a német nyelv elsajátítása

és valamely elemi vagy algymnas-
iumi osztály elvégzése cél-
jából. Czím a kiadóhivatalban.

SZOLYVAI

Magyarország leghíresebb s leg-
szénsavdúsabb ásványvize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve a
legkellemesebb üdítő italt nyújtja;
gyomor- és idegbajokban gyors és
kitünő segélyt ad; tüdő-, hörgőbán-
talmaknál, húgycsőhólyak hurutok-
nál és járványos betegségek alkalmával
kitünő gyógyszer képez.

A szolyvai víz csak akkor tekinthető
friss töltésű, valódi, hamisítatlannak
ha a dugasz kül-zinén, ugyszintén a
czi mlapon e czég:

„GERMAN ÉS BODNÁR”
olvasható.

Megrendelhető: Szolyván, Bereg-
megye az ásványvízforrás igazgató-
ságánál; kapható minden fűszerke-
reskedés és vendéglőben.

Hazafini tisztelettel

GERMAN és BODNÁR

gróf Schömborn Buchheim Ervin ura
dalmi ásványvíz bérnök.

**Poloskák
svábbogarak,**

csótánybogarak, molyok,
hangyák, bolhák, legyek stb.-ket
biztosan és gyökeresen kiirtja csak az
én minden

rovart irtó porom

dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30
krjával. Azonkívül ajánlom különleges-
ségeimet, u. m. sváb- és cs tánybogár-
irtó-porot dobozokban 1 frtjával, kisebb 55
krjával; moly- és hangya-irtó-por dobo-
zokban 1 frt. kisebb 55 kr. Elpusztít-
hatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével
a rovar, moly vagy orosz bogárpor egy-
formán szétszóható és a legkisebb ha-
sadékba belövelhető. Egy darab ára
40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára
Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30
kr. Fe ülmuhtatln hatá-u poloska-irtó
szesz, falakat számára. Festésnél, mesz-
lésnél vagy falak mázolásánál a festékbe,
meszbe vagy vakolatba keverésre alkalm-
as. Egy pintes üveg elégséges egy
középnagyságu szobára. Ára 1 frt.

Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatásu

patkány- és egér-irtó-szer

[Nem mérge! csakis rágó álla-
toknak halálos.]

Egy bádog doboz ára 1 ft. 6 doboz 5 frt.
Vidéki megrendelések 1 frton alöz
nem eszközöltetnek. Nagyban vevők
jutányos árleengedésben részesülnek. A-
ös zes fentnevezett gyártmányaim meg-
felelő magyar és német használati ata-
sításokkal el vannak látva. Valódi minő-
ségben, nagy és kisebb mennyiségben
kaphatók:

REISS B.,

vegynai termények gyára Budapest, VI. ker.
Király utca 47. sz. a hova minden hásbeli meg-
rendelés intézendő.

A KUHINKA ISTVÁN K. és FIA

ujantal völgyi üvegyár részvény-társaság fióktelepe.

Piac-utca 1903. (WEISZ SANDOR-féte ház a megyeházal szemben.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a nagyérdemű közön ég pártfogásába, külö-
nösen ajánlható, mint

UJDONSÁG

Szabadalmazott légyfogó

üveg mely czélszerű és díszes kiállításánál fogva nagy kelendőségnek örvend.

Légmentesen elzárható

és könnyen kezelhető befőttes üvegek, mely olcsóságánál fogva minden versenyt
kizár. darabja 12, 16 és 18 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Alapítottatott 1888-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tüzoltószerkek gyára, harang és érczöntödeje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és maganzk részére, modern
technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes űrszékek

fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

